

NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 1225/01
Zo dňa: 16.02.2015

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 12
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
financovania regionálneho školstva**

Obec Oščadnica

Žilina máj 2015

Zhrnutie:

Kontrola financovania regionálneho školstva vychádzala zo strategického zámeru kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na roky 2015-2017 a schváleného plánu kontrolnej činnosti na rok 2015. Účelom kontroly bolo preveriť použitie finančných prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a rozpočtu obcí a miest na financovanie prenesených a samosprávnych pôsobností obcí a miest na úseku regionálneho školstva.

Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu, tzn. bolo preverené dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich najmä financovanie regionálneho školstva, rozpočtové pravidlá verejnej správy a územnej samosprávy a ďalšie súvisiace predpisy.

Predmetom kontroly boli všeobecné informácie za oblasť regionálneho školstva, rozpočty obcí a miest, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, pri plnení ostatných povinností pri výkone pôsobností na úseku školstva a kontrolný systém. Pri kontrole boli použité nasledovné metódy a techniky: kontrola dokladov, pozorovanie, rozhovory, prepočet a analytické postupy.

Kontrolou bolo zistené, že rozpočet obce neobsahoval zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov jej rozpočtu a obec nemonitorovala a nehodnotila plnenie programov obce, čím nebolo postupované podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Obec nedodržala lehotu na zaslanie oznámenia o rozpise výšky finančných prostriedkov v rámci dohodovacieho konania jednotlivým základným školám vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti príslušnému okresnému úradu v sídle kraja, čím bol porušený zákon o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

Zriaďovacie listiny škôl a školských zariadení neobsahovali správnu formu hospodárenia (štátna rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou), vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý škola spravuje a jedna z nich neobsahovala ani identifikačné číslo a zmeny údajov v zriaďovacích listinách neboli vykonané dodatkom, čo nebolo v súlade so zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Obec nevykonávala následné finančné kontroly na úseku hospodárenia s finančnými prostriedkami pridelenými zo štátneho rozpočtu, zo všeobecného rozpočtu Európskej únie, s materiálnymi hodnotami a majetkom, ktorý má v správe, nekontrolovala efektívnosť a účelnosť ich využitia a nevykonala žiadnu finančnú kontrolu na úseku hospodárenia s finančnými prostriedkami pridelenými podľa Všeobecne záväzných právnych predpisov a nekontrolovala ich efektívnosť, čím nepostupovala podľa zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Použitý formát zverejnených faktúr, objednávok a zmlúv nebol v súlade s výnosom o informačných systémoch verejnej správy, kedy nebolo zabezpečené spracovanie a roznávanie textových častí obsahu ako textu, t.j. čitateľnosť súborov.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky navrhol obci aj dve odporúčania, a to vyhotoviť úplné znenie zriaďovacej listiny pre jednu základnú školu vzhľadom na množstvo dodatkov (päť), čím bude zabezpečená vyššia prehľadnosť uvedeného dokumentu a prehodnotiť pracovný úväzok hlavného kontrolóra z dôvodu funkčnosti kontrolného systému v rámci jeho pôsobnosti.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 1225/01 zo 16.02.2015 vykonali:

Mgr. Viera Kožová, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Vavrín Randa, člen kontrolnej skupiny

kontrolu financovania regionálneho školstva, ktorej účelom bolo preveriť použitie finančných prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu (ďalej len „ŠR“) Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) rozpočtu obcí a miest na financovanie prenesených a samosprávnych pôsobností obcí a miest na úseku regionálneho školstva.

Kontrola bola vykonaná v čase od 10.03.2015 do 20.05.2015 v kontrolovanom subjekte

v Obci Oščadnica, Nám. M. Bernáta 745, 023 01 Oščadnica, IČO 00314170

(ďalej len „obec“) za kontrolované obdobie: rok 2014 a súvisiace obdobie pre potreby objektívneho zhodnotenia preverovaných skutočností.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly (ISSAI 100 a 400) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Predmetom kontroly boli všeobecné informácie za oblasť regionálneho školstva, rozpočet obce, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, pri plnení ostatných povinností pri výkone pôsobností na úseku školstva a kontrolný systém.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Všeobecné informácie a rozpočet obce

Obec mala na svojom území k 01.01.2014 vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti dve základné školy (ďalej len „školy“) a školské zariadenia (ďalej len „SZ“), z ktorých jedna bola spojená s materskou školou (ďalej len „MŠ“), a to: Základná škola Oščadnica – Ústredie, Oščadnica 760 (ďalej len „ZŠ“) a Základná škola s materskou školou, Oščadnica 1374 (ďalej len „ZŠ s MŠ“). Súčasťou škôl bol aj školský klub detí (ďalej len „ŠKD“) a zariadenie školského stravovania, resp. školská jedáleň (ďalej len „ZŠS“).

Obec nebola za kontrolované obdobie roku 2014 zriaďovateľom základnej školy s viac ako 100 žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej len „SZP“).

Všeobecne záväzným nariadením (ďalej len „VZN“) obec vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti mala zriadené dva školské obvody len pre samotnú obec.

V kontrolovanom období roka 2014 nezriadil ani nezrušil na území obce žiaden zriaďovateľ školu ani SZ.

V období od 01.01.2014 do 14.03.2014 obec hospodárila v rozpočtovom provizóriu. Kontrolou bolo zistené, že mesačné výdavky čerpané v čase rozpočtového provizória v mesiaci január 2014 neprekročili 1/12 celkových výdavkov schváleného rozpočtu obce predchádzajúceho rozpočtového roka. K prekročeniu 1/12 došlo v mesiaci február 2014 o 34 206,58 eur, avšak išlo o výdavky tvoriace výnimku podľa ustanovenia § 11 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“).

Rozpočet obce bol zostavený ako viacročný na roky 2014 – 2016, ktorý tvoril aj rozpočet na rok 2014, schválený obecným zastupiteľstvom dňa 14.03.2014 s dodržaním princípu povinného uplatnenia rozpočtovej klasifikácie. Zverejnený bol dňa 27.02.2014 na úradnej tabuli v obci a na webovom sídle obce (15 dní pred jeho schválením). Pri zostavovaní rozpočtu obec vychádzala aj z čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, podľa ktorého sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Rozpočet obce bol formálne rozpísaný na programy, avšak tieto neobsahovali zámery a ciele a z toho vyplýva, že nemohol byť ani monitorovaný, čím obec nedodržala ustanovenie § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z., podľa ktorého rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce a ustanovenie § 12 ods. 2 tohto zákona, podľa ktorého obec počas roka monitoruje a hodnotí plnenie programov. Dôsledkom nestanovenia cieľov a zámerov rozpočtu obce, nebolo možné monitorovať ich dosahovanie a tým aj výkonnosť samosprávy.

V rámci formálneho triedenia bol zadefinovaný aj program 9 - Vzdelávanie (ďalej len „program 9“) s celkovým predpokladaným rozpočtom 1 227 780,00 eur a jednotlivé podprogramy reprezentovali kategórie škôl a ŠZ a jednotlivé prvky predstavovali samotné školy a ŠZ (ZŠ samostatná bez súčastí, ZŠ s MŠ a jej súčastí – ŠKD, ZŠŠ).

Rozpočet obce na rok 2014 bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet schodkový, rozpočet finančných operácií bol zostavený ako vyrovnaný. V priebehu roka bol rozpočet upravovaný rozpočtovými opatreniami za oblasť školstva na základe úprav pridelených finančných prostriedkov zo ŠR a zvýšením finančných prostriedkov poskytnutých obcou v súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z.

Obec financovala oblasť školstva z vlastných zdrojov a zdrojov ŠR. Hlavným zdrojom financovania samosprávnych kompetencií bol výnos dane z príjmov fyzických osôb (ďalej len „DPFO“), ktorý bol na rok 2014 rozpočtovaný v sume 1 281 372,00 eur z toho bol pre oblasť školstva rozpočtovaný v sume 294 000,00 eur. Zdrojom financovania prenesených kompetencií bol ŠR prostredníctvom transferu príslušného okresného úradu v sídle kraja (ďalej len „OÚ“); v roku 2014 bol rozpočtovaný príjem pre školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce v sume 796 146,00 eur. Do schváleného rozpočtu obce boli zahrnuté aj vlastné príjmy školy. Rozpočet obce zahŕňal aj finančné vzťahy štátu k rozpočtu obce so zameraním na školstvo a rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií so zameraním na školy a školské zariadenia, čím obec postupovala v súlade s ustanovením § 4 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z.

Prehľad o schválenom, upravenom rozpočte obce a skutočnom čerpaní rozpočtu k 31.12.2014 je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Ukazovateľ	Rok 2014				z toho skutočnosť za školsko (eur)
	Schválený rozpočet (eur)	Upravený rozpočet (eur)	Skutočnosť (eur)	Plnenie (%)	
bežné príjmy	2 444 516,00	2 519 537,00	2 482 323,44	99	876 832,44
kapitálové príjmy	285 521,00	36 687,00	36 686,34	100	-
príjmové finančné operácie	52 055,00	52 055,00	52 775,65	101	17 375,22
Príjmy spolu	2 782 092,00	2 608 279,00	2 571 785,43	100	894 207,66
bežné výdavky	2 253 762,00	2 344 242,00	2 302 223,48	98	1 229 606,51
kapitálové výdavky	370 507,00	106 214,00	106 211,54	100	-
výdavkové finančné operácie	157 823,00	157 823,00	151 718,66	96	-
Výdavky spolu	2 782 092,00	2 608 279,00	2 560 153,68	98	1 229 606,51
Bežný rozpočet (+, -)	190 754,00	175 295,00	180 099,96	x	9 127,98
Kapitálový rozpočet (+, -)	- 84 986,00	- 69 527,00	- 69 525,20	x	-
Finančné operácie (+, -)	- 105 768,00	- 105 768,00	- 98 943,01	x	17 375,22
Prebytok/schodok rozpočtu	-	-	11 631,75		x
Prebytok/schodok rozpočtu po vylúčení finančných operácií	105 768,00	105 768,00	110 574,76		x

Zdroj: Finančný výkaz o plnení rozpočtu a o nerozpočtovaných pohyboch na účtoch subjektu verejnej správy FIN 1-12 k 31.12.2014

Príjmy v programe 9 v celkovej sume 894 207,66 eur boli tvorené príjmami zo ŠR na školstvo, rozpočtovanými vlastnými príjmami škôl a ŠZ, prevodom finančných prostriedkov z predchádzajúceho roku. Rozdiel medzi celkovými výdavkami a príjmami na školstvo bol financovaný z rozpočtu obce (z výnosu DPFO). Nevyčerpané finančné prostriedky z roku 2013 z prenesených kompetencií za školstvo (17 375,22 eur) boli zaradené do rozpočtu obce 2014 cez príjmové finančné operácie a boli prevedené na osobitný účet.

Tabuľka č. 2 – Prehľad výdavkov podľa programu 9

program 9 - vzdelávanie	schválený rozpočet (eur)	upravený rozpočet (eur)	čerpanie (eur)	% čerpania
podprogram 9.1 - ZŠ Ústredie	528 016,00	557 665,00	532 549,00	95 %
podprogram 9.2 - ZŠ s MŠ	618 364,00	658 506,54	657 729,00	100 %
z toho 9.2.1 - ZŠ	277 940,00	301 306,50	300 528,00	100 %
z toho 9.2.2 - MŠ	202 112,00	201 522,13	201 522,00	100 %
z toho 9.2.3 - školský klub	45 097,00	57 261,39	57 261,00	100 %
z toho 9.2.4 - školská jedáleň	93 215,00	98 416,52	98 417,00	100 %
podprogram 9.3 - ostatné výdavky	81 400,00	40 435,00	39 328,00	97 %
z toho 9.3.1 - ZŠ	0,00	0,00	0,00	-
z toho 9.3.2 - MŠ	40 000,00	38 820,00	38 014,00	98 %
z toho 9.3.3 - školský klub	31 400,00	0,00	0,00	-
z toho 9.3.4 - školská jedáleň	10 000,00	1 615,00	1 314,00	81 %
Spolu 9.1+9.2+9.3	1 227 780,00	1 256 606,54	1 229 606,00	98 %

Výdavky programu 9 boli v celkovej sume 1 229 606,51 eur. Z celkových výdavkov boli 100,00 % bežné výdavky. Výdavky na program 9 sa na celkových skutočných výdavkoch obce podieľali 48,03 %. Čerpanie bežných výdavkov bolo v oddiele 09 zadefinované v rámci funkčnej klasifikácie. Na podprograme 9.3 boli čerpané výdavky na prevádzku MŠ a ZŠS (energie). Kapitálové výdavky neboli zrealizované ani zo ŠR ani z rozpočtu obce.

Po schválení rozpočtu, obec vykonala rozpis rozpočtu na jednotlivé školy vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti vrátane rozpisu výdavkov na programy obce, čím postupovala v súlade s ustanovením § 12 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z.

2 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami na úseku školstva

Kontrolou bolo preverené dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami poskytnutými obci zo ŠR prostredníctvom OÚ a s finančnými prostriedkami poskytnutými z vlastných príjmov rozpočtu obce na úseku školstva. Financovanie škôl a ŠZ upravovali v kontrolovanom období najmä:

- zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 597/2003 Z. z.“),
- zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“),
- nariadenie vlády SR č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie“).

Zároveň bol pri vybraných výdavkoch na úseku školstva preverený súlad so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“), zákonom č. 583/2004 Z. z., zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 431/2002 Z. z.“) a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

2.1 Hospodárenie s verejnými prostriedkami poskytnutými zo ŠR

V rámci preneseného výkonu štátnej správy (delegovaná pôsobnosť v oblasti školstva) boli z rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) financované školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, v ktorých vzdelávanie sa považuje za sústavnú prípravu na povolanie.

Rozpis finančných prostriedkov z kapitoly ministerstva obci na kalendárny rok vychádzal z normatívne určených objemov finančných prostriedkov pre jednotlivé školy v pôsobnosti obce. Normatívny príspevok pre školu na kalendárny rok je určený počtom jej žiakov a normatívnym objemom finančných prostriedkov prislúchajúcim na jedného žiaka školy na bežný kalendárny rok. Normatívny príspevok pre školu na kalendárny rok sa skladá z normatívneho príspevku pre školu na bežný školský rok a normatívneho príspevku pre školu na nový školský rok. Normatív je súčtom mzdového a prevádzkového normatívu (ďalej len „normatívne finančné prostriedky“). Mzdový normatív vyjadruje normované ročné náklady na mzdy a platy vrátane poisťného a príspevku zamestnávateľa do poisťovní (ďalej len „osobné náklady“) zamestnancov, ktorí zabezpečujú výchovno-vzdelávací proces, a zamestnancov, ktorí zabezpečujú prevádzku školy pripadajúceho na jedného žiaka. Prevádzkový normatív vyjadruje normované ročné náklady na výchovno-vzdelávací proces bez osobných nákladov (ďalej len „prevádzkové náklady“) pripadajúceho na jedného žiaka.

V roku 2014 boli poskytnuté finančné prostriedky na bežné výdavky v celkovej sume 838 961,00 eur (vrátane prevodu z roku 2013 v sume 17 375,00 eur), a to:

- normatívne finančné prostriedky v sume 809 889,00 eur a z nich
 - na mzdy a poistné bolo vynaložených 704 249,00 eur,
 - na prevádzku to bolo 105 640,00 eur.
- nenormatívne finančné prostriedky v sume 29 072,00 a z nich
 - na vzdelávacie poukazy v sume 14 211,00 eur,
 - príspevok na 5-ročné deti MŠ v sume 11 990,00 eur
 - pre žiakov zo SZP v sume 2 871,00 eur.

V priebehu roka 2014 neboli zo ŠR poskytnuté finančné prostriedky na kapitálové výdavky.

Finančné prostriedky pridelené zo ŠR podľa § 2 ods. 7 zákona č. 597/2003 Z. z. na mzdový normatív, môže škola využiť vo výnimočných prípadoch na financovanie nákladov na prevádzku, modernizáciu učebných pomôcok a pod. len so súhlasom obce na návrh riaditeľa školy. Obec v roku 2014 nedala súhlas s použitím finančných prostriedkov pridelených zo ŠR na mzdový normatív na iný ako stanovený účel.

Obec v roku 2014 mala možnosť požiadať ministerstvo o poskytnutie finančných prostriedkov na špecifiká (dopravu žiakov, mzdy a platy asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a pod.). Obec predmetné fakultatívne zdroje nevyužila z dôvodov absencie relevantných dôvodov v podmienkach obce (nebola potreba, nesplnenie podmienok a pod.). Obec dňa 07.07.2014 prostredníctvom OÚ žiadala o poskytnutie finančných prostriedkov na riešenie vzniknutých havarijných situácií v ZŠ s MŠ, ktoré do dňa výkonu tejto kontroly neboli obci pridelené.

Dohodovacím konaním, ktorým je úprava výšky pridelených finančných prostriedkov zriaďovateľovi o objem finančných prostriedkov pridelených najmä z nedostatku finančných prostriedkov bol na základe piatich žiadostí obci upravený objem pridelených finančných prostriedkov v priebehu roka 2014 o sumu 34 645,00 eur. Prostredníctvom príslušného OÚ boli tieto prostriedky obci pridelené na dofinancovanie normatívnych finančných prostriedkov (23 770,00 eur), kreditové príplatky (4 397,00 eur), mimoriadne odmeny (6 478,00 eur). Obec po doručení oznámení OÚ v 15 dňovej lehote rozpísala finančné prostriedky pre jednotlivé školy, avšak výšku rozpísaných finančných prostriedkov na jednotlivé školy neoznámila spätne OÚ, čím nepostupovala v súlade s ustanovením § 7 ods. 13 písm. b) zákona č. 597/2003 Z. z., podľa ktorého zriaďovateľ školy najneskôr do 15 dní po doručení oznámenia OÚ oznámi OÚ výšku rozpísaných prostriedkov podľa § 8c uvedeného zákona jednotlivým školám vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

OÚ písomne listom zo dňa 29.01.2014 oznámil obci výšku normatívnych finančných prostriedkov na rok 2014 pre školy v zriaďovateľskej pôsobnosti v sume 766 525,00 eur (verzia V 1).

Podľa ustanovenia § 4 ods. 9 zákona č. 597/2003 Z. z., zriaďovateľ verejnej školy do 15 dní po doručení oznámenia OÚ rozpíše finančné prostriedky na kalendárny rok pre jednotlivé školy vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Oznámenie OÚ bolo doručené obci dňa 03.02.2014. Obec rozpísala finančné prostriedky jednotlivým školám dňa 13.02.2014 a v tento deň si splnila aj notifikačnú povinnosť rozpisu finančných prostriedkov na rok 2014. Zároveň podľa ustanovenia § 4 ods. 11 uvedeného zákona výšku rozpísaných finančných prostriedkov oznámila obec OÚ v zákonnej lehote. Obec podľa ustanovenia § 4 ods. 10 tohto zákona v lehote 15 dní po doručení oznámenia OÚ upravila finančné prostriedky na nový školský rok pre jednotlivé školy vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Konečná úprava normatívnych finančných prostriedkov na rok 2014 pre školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce bola písomne oznámená OÚ obci a predstavovala sumu 809 889,00 eur.

Kontrolou bolo zistené, že finančné prostriedky boli pridelené najmenej v sume určenej ustanoveným percentuálnym podielom z časti normatívneho príspevku pre školu zodpovedajúcej osobným (min. 95 %) ako aj prevádzkovým nákladom (min. 80 %), teda v súlade s ustanovením § 5 ods. 1 nariadenia. Školám boli spolu prerozdelené 100 % normatívne finančné prostriedky. Ustanovené podiely boli dodržané za každú školu. Obec do konca roku 2014 prerozdělila medzi školy zadržané finančné prostriedky v sume 15 000,00 eur (z prevádzkových nákladov ZŠ na osobné náklady ZŠ s MŠ). Obec udelila súhlas na presun finančných prostriedkov z prevádzkových nákladov na osobné náklady, a to ZŠ v sume 3 911,00 eur a ZŠ s MŠ v sume 7 762,00 eur z dôvodu, že školám nepostačujú pridelené finančné prostriedky na osobné náklady.

Bežné výdavky boli čerpané v období, na ktoré boli finančné prostriedky poskytnuté. Nevyčerpané prostriedky v sume 17 375,22 eur z roku 2013 a v sume 26 505,10 eur z roku 2014 boli cez finančné operácie obce zapojené do rozpočtu obce na ďalší rozpočtový rok. Nevyčerpané finančné prostriedky nepoužitej dotácie na 5 % dofinancovanie platov učiteľov v roku 2013 na základe uznesení vlády v celkovej sume 3 660,39 eur boli vrátené do ŠR dňa 30.04.2014.

Kontrolou nebolo preukázané, žeby obec použila finančné prostriedky ŠR v rozpore s ich účelom, alebo nehospodárne, neefektívne a neúčelne. Prostriedkami ŠR bolo zabezpečené financovanie najmä vzdelávacieho procesu v ZŠ a v ZŠ s MŠ.

2.2 Hospodárenie s verejnými prostriedkami poskytnutými z rozpočtu obce

Obec poskytla v roku 2014 pre školy a ŠZ podľa VZN o určení výšky finančných prostriedkov určených na mzdy a prevádzku na dieťa MŠ a dieťa ŠZ v zriaďovateľskej pôsobnosti obce (ďalej len „VZN o financovaní“) finančné prostriedky v celkovej sume 281 262,00 eur. Z uvedenej sumy bolo 183 770,00 eur pre deti MŠ, 26 064,00 eur pre deti ŠKD a 71 482,00 eur pre potenciálnych stravníkov – žiakov škôl.

Tabuľka č. 3 – Prehľad o výdavkoch z vlastných príjmov obce na školstvo k 31.12.2014 (v eur)

	Bežné výdavky	Kapitálové výdavky	Výdavky celkom
ZŠ zriadené obcou (FK 09.1.2)	15 234,64	-	15 234,64
MŠ (FK 09.1.1)	227 546,43	-	227 546,43
z toho zriadené obcou	227 546,43	-	227 546,43
ŠKD (FK 09.5.0.1)	57 261,39	-	57 261,39
z toho zriadené obcou	57 261,39	-	57 261,39
ZŠS (FK 09.6.0.1)	99 730,52	-	99 730,52
z toho zriadené obcou	99 730,52	-	99 730,52
Spolu školy a ŠZ zriadené obcou	399 772,98	-	399 772,98

Podľa prehľadu o výdavkoch z vlastných príjmov obce (kód zdroja 41) na školstvo k 31.12.2014 predstavovali celkové bežné výdavky obce na školy a ŠZ sumu 399 772,98 eur. Z toho výdavky pre školy zriadené obcou boli v sume 15 234,64 eur (na záujmovú činnosť – odmeny vedúcich záujmových krúžkov, poistné, energie, voda, učebné pomôcky), výdavky pre MŠ zriadené obcou v sume 227 546,43 eur, výdavky pre ŠKD v sume 57 261,39 eur a výdavky pre ZŠS v sume 99 730,52 eur. V prehľade sú zahrnuté všetky finančné príspevky zo zdroja 41, t.j. príspevky podľa VZN, príspevky rodičov pre deti MŠ a ŠKD, réžia ZŠS a tiež platby za energie v MŠ a ZŠS, ktoré boli hradené priamo obcou.

Obec zostavila rozpis finančných prostriedkov pre MŠ a ŠZ v zriaďovateľskej pôsobnosti obce na úrovni položiek a podpoložiek rozpočtovej klasifikácie.

Obec poskytovala finančné prostriedky z výnosu DPFO školám v termíne uvedenom vo VZN o financovaní, t. j. do 25. dňa v mesiaci a v sume 23 000,00 eur mesačne, avšak len do

konca rozpočtového provizória – do schválenia rozpočtu na rok 2014 (14.03.2014). Schváleným rozpočtom došlo k zvýšeniu uvedenej sumy na 24 500,00 eur. Obec do tejto sumy školám doplatila 3 000,00 eur. Zvýšené finančné prostriedky poskytla obec v zmysle schváleného rozpočtu na rok 2014 v súlade s ustanovením článku 3 ods. 3 VZN o financovaní, podľa ktorého zmeny výšky dotácie na prevádzku a mzdy na dieťa MŠ a ŠZ sa môže uskutočniť v priebehu kalendárneho roka schválenou zmenou rozpočtu MŠ a ŠZ.

Finančné prostriedky z vlastných príjmov obce boli školami použité na bežné výdavky do konca kalendárneho roka v plnej výške a boli zúčtované s rozpočtom obce.

V rámci samosprávnych pôsobností v oblasti školstva boli z rozpočtu obce financované MŠ a ŠZ v zriaďovateľskej pôsobnosti obce a to hlavne z vlastných prostriedkov (zdroj 41) v celkovej sume 361 812,05 eur, čo z DPFO poukázaných obci za rok 2014 v sume 1 285 164,20 eur predstavovalo 28,15 %. Suma 361 812,05 eur je nižšia oproti sume uvedenej v tabuľke č. 3 (399 772,98 eur) o vlastné príjmy škôl, príjmy z darov a úrok.

Tabuľka č. 4 – Prehľad o poskytnutých finančných prostriedkoch obcou pre školy a ŠZ podľa VZN (v eur)

Kategória školy, školského zariadenia	Školy a ŠZ zriadené obcou	Sadzba za dieťa, resp. žiaka na rok podľa VZN
Dieťa materskej školy	183 770,00	1 081,00
Dieťa materskej školy pre deti so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami vo veku od troch rokov	-	
Žiak základnej umeleckej školy v individuálnej forme vyučovania	-	
Žiak základnej umeleckej školy v skupinovej forme vyučovania	-	
Poslucháč jazykovej školy	-	
Dieťa školského klubu detí	26 064,00	271,50
Dieťa centra voľného času	-	
Potenciálny stravník - žiak základnej školy	71 428,00	128,50
	281 262,00	

Obec v roku 2014 nesplácala úvery (nemala úvery), ktoré by súviseli s rekonštrukciou alebo obnovou škôl.

3 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení ostatných povinností pri výkone pôsobností na úseku školstva

Kontrolou bolo preverené plnenie vybraných povinností nefinančného charakteru súvisiacich s procesom financovania v regionálnom školstve a ich súlad so zákonom č. 597/2003 Z. z. a zákonom č. 596/2003 Z. z.

Povinnosť vypracovať správu o hospodárení za predchádzajúci kalendárny rok ukladá školám a školským zariadeniam, ktoré sú právnické osoby § 7 ods. 1 - 3 zákona č. 597/2003 Z. z. Školy a školské zariadenia predkladajú vypracovanú správu svojmu zriaďovateľovi. Zriaďovatelia škôl a školských zariadení sú povinní predložiť OÚ „Súhrnnú správu o hospodárení za predchádzajúci kalendárny rok“ najneskôr do 15. 4. nasledujúceho kalendárneho roka.

Školy predložili obci ako zriaďovateľovi správu o hospodárení za rok 2014 v súlade s ustanovením § 7 ods. 1 až 3 zákona č. 597/2003 Z. z. Následne obec vypracovala dňa 10.04.2015 súhrnnú správu o hospodárení škôl a ŠZ vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti za rok 2014 a predložila ju OÚ v zákonnej lehote (do 15.04.2015).

Povinnosťou všetkých zriaďovateľov škôl podľa § 7 ods. 4 zákona č. 597/2003 Z. z. bolo oznámiť do 30. septembra príslušnému OÚ v sídle kraja skutočné počty detí alebo žiakov škôl v ich zriaďovateľskej pôsobnosti podľa stavu k 15. septembru začínajúceho sa školského roka a ďalšie údaje potrebné na rozpis finančných prostriedkov z kapitoly ministerstva. Túto povinnosť si obec, ako jediný zriaďovateľ škôl splnila oznámením v zákonnej lehote (29.09.2014) OÚ údajov (počty detí a žiakov) potrebných pre rozpis prostriedkov z ministerstva. Na webovom sídle eduzber.sk boli tieto údaje zverejnené už dňa 24.09.2014. Obec si splnila aj povinnosť podľa ustanovenia § 7a ods. 7 zákona č. 597/2003 Z. z., ktorým poskytla OÚ v zákonnej lehote do 05.10. kalendárneho roka (01.10.2013, 29.09.2014) údaje na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov obciam.

Obec VZN určila podrobnosti financovania MŠ a ŠZ (podrobnosti o výške príspevku sú uvedené v bode 2.2. tohto protokolu o výsledku kontroly). Po obsahovej stránke VZN obsahovalo náležitosti podľa ustanovenia § 6 ods. 12 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. Obec pri určení výšky finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku na dieťa MŠ a ŠZ nezohľadňovala určené kritéria podľa ustanovenia § 6 ods. 12 písm. h) zákona č. 596/2003 Z. z. z dôvodu, že si to nevyžadovali podmienky škôl a ŠZ (fakultatívnosť nie povinnosť). Týmto VZN upravovalo možnosť zmeny výšky pridelených finančných prostriedkov pri zmene výšky poukazanej podielovej dane.

Obec VZN č. 27092013/1 o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti obce určila výšku príspevku za pobyt dieťaťa v MŠ (7,00 eur/mesačne) a výšku mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosť ŠKD (5,00 eur/mesačne) a príspevok zákonného zástupcu dieťaťa a žiaka na stravovanie podľa vekovej kategórie (dieťa MŠ – 1,27 eur/deň, žiak ZŠ 1. stupeň – 1,09 eur/deň, žiak ZŠ 2. stupeň – 1,16 eur/deň a dospelí stravníci – 2,40 eur/deň).

Údaje, ktoré obci poskytujú školy, ktorým je obec zriaďovateľom pri financovaní podľa VZN sú kontrolované obcou prostredníctvom štatistického výkazu Škol MŠ SR 40-01 a podľa právoplatného rozhodnutia príslušnej školy a školského zariadenia o prijatí dieťaťa/žiaka do školy a školského zariadenia k 15.09. príslušného kalendárneho roka.

Na vybranej vzorke príjmov a výdavkov bola overená správnosť uplatňovania rozpočtovej klasifikácie a dodržiavanie ustanovení zákona č. 431/2002 Z. z. Vzorku tvorili transfery a platby za obdobie marec a december 2014 na prenesené kompetencie a za obdobie apríl a december na samosprávne kompetencie vrátane fakturovaných zálohových platieb za energie pre ZŠ a ZŠ s MŠ hradených z rozpočtu obce a zúčtovanie vlastných príjmov škôl s rozpočtom obce. Celková preverená vzorka bola 231 256,37 eur. Z uvedenej sumy boli vlastné príjmy škôl v sume 12 405,24 eur, výdavky škôl hradené zo ŠR (zdroj 111) boli v sume 159 050,00 eur a výdavky na školstvo z vlastných príjmov obce (zdroj 41) boli v sume 59 801,13 eur. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

V kontrolovanom roku pre oblasť školstva obec nevykonala žiadne verejné obstarávanie. Profil verejného obstarávateľa v elektronickom úložisku na stránke úradu pre verejné obstarávanie mala obec v súlade s ustanovením § 113 ods. 3 zákona č. 25/2006 Z. z.

Obec zverejňovala na svojom webovom sídle informácie o uhradených faktúrach, vystavených objednávkach a uzatvorených zmluvách v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Kontrolou bolo zistené, že použitý formát zverejnených faktúr, objednávok a zmlúv nebol v súlade s ustanovením § 18 písm. d) výnosu Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 55/2014 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy, kedy nebolo zabezpečené spracovanie a rozoznávanie textových častí obsahu ako textu, t.j. čitateľnosť súborov.

Preverení náležitostí zriaďovacích listín škôl a školských zariadení zriadených obcou podľa ustanovenia § 22 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 596/2003 Z. z. kontrola zistila, že zriaďovacia listina ZŠ s MŠ s dodatkom č. 1 neobsahovala správnu formu hospodárenia (štátna rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou) a vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý škola spravuje (bolo uvedené, že majetok tvorí časť majetku obce v správe školy, ktorý slúži na zabezpečenie predmetu činnosti ZŠ s MŠ a jej súčastí), čo nebolo v súlade s ustanovením § 22 ods. 2 písm. b), e), i) a ods. 3 zákona č. 596/2003 Z. z. Druhá zriaďovacia listina ZŠ s piatimi dodatkami neobsahovala identifikačné číslo, správnu formu hospodárenia (štátna rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou) a vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý škola spravuje (bolo uvedené, že majetok tvorí časť majetku obce, ktorý slúži na zabezpečenie predmetu činnosti organizácie), čo nebolo v súlade s ustanovením § 22 ods. 2 písm. e), i) a ods. 3 zákona č. 596/2003 Z. z. V zmysle týchto ustanovení zriaďovacia listina musí obsahovať všetky zákonné náležitosti a zmeny údajov v zriaďovacej listine sa vykonávajú dodatkom k zriaďovacej listine.

4 Kontrolný systém

Kontrolný systém obce bol v kontrolovanom období tvorený riadiacimi, odbornými a kontrolnými činnosťami, ktoré zabezpečovali najmä orgány obce, hlavný kontrolór, prednosta obecného úradu ako vedúci zamestnanec, zamestnanci obecného úradu zodpovedajúci za konkrétnu činnosť. Vnútorný kontrolný systém obce v roku 2014 upravoval zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“), zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 502/2001 Z. z.“), Smernica na zabezpečenie vykonávania finančnej kontroly účinná dňom 01.01.2014 (ďalej len „smernica o FK“), organizačný poriadok. Takéto nastavenie vnútorného kontrolného prostredia možno považovať za vytvorenie účinného systému kontroly a vhodných podmienok na jeho nezávislý výkon podľa § 4 ods. 3 písm. e) zákona č. 369/1990 Z. z.

Súčasťou systému finančného riadenia boli predovšetkým postupy predbežnej finančnej kontroly. Preverení vykonávania predbežnej finančnej kontroly pri výdavkoch na školstvo za celé kontrolované obdobie neboli zistené nedostatky. Tento druh kontroly bol vykonávaný vedúcim zamestnancom povereným starostom obce a zamestnancami zodpovednými za príslušný charakter finančnej operácie, čo bolo v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 zákona č. 502/2001 Z. z. a smernice o FK. Týmto súčasne obec zabezpečila aj vzájomnú nezlúčiteľnosť a oddelenie rozhodovacích právomocí vedúcich zamestnancov od právomocí zamestnancov zodpovedných za realizáciu finančnej operácie a od právomocí zamestnancov zodpovedných za vedenie účtovníctva podľa ustanovenia § 8 písm. c) zákona č. 502/2001 Z. z.

V rámci mechanizmu finančných kontrol bolo a naďalej je dôležité vykonávanie následnej finančnej kontroly. V oblasti školstva nebola od roku 2011 do dňa výkonu kontroly vykonaná a ani naplánovaná na I. polrok 2015 následná finančná kontrola.

V rámci rozsahu kontrolnej činnosti, ktorý vymedzuje v ustanovení § 18d zákon č. 369/1990 Zb., že hlavný kontrolór kontroluje aj dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorým je aj zákon č. 596/2003 Z. z., ktorý v ustanoveniach § 6 ods. 16 a ods. 22 upravuje vykonávanie finančných kontrol na úseku školstva. Tieto kontroly neboli obcou vôbec vykonávané, čím obec nepostupovala podľa ustanovenia § 6 ods. 16 zákona č. 596/2003 Z. z., podľa ktorého obec vykonáva následnú finančnú kontrolu na úseku hospodárenia s finančnými prostriedkami pridelenými zo štátneho rozpočtu, zo všeobecného rozpočtu Európskej únie, s materiálnymi hodnotami a majetkom, ktorý má v správe a kontroluje efektivnosť a účelnosť ich využitia. Ďalej obec nepostupovala ani v súlade s ustanovením § 6 ods. 22 uvedeného zákona,

v zmysle ktorého obec vykonáva finančnú kontrolu na úseku hospodárenia s finančnými prostriedkami pridelenými podľa VZN a kontroluje ich efektívnosť.

Použitie finančných prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu na financovanie prenesených kompetencií na úseku školstva v obci v kontrolovanom období nebolo preverené externou kontrolou.

Na základe preverených skutočností kontrolná skupina konštatuje, že kontrolný systém v oblasti školstva v kontrolovanom období v sebe mal zásadný nedostatok, spočívajúci v nevykonaní následných finančných kontrol hlavným kontrolórom. Vzhľadom na skutočnosť, že výdavky na školstvo z rozpočtu obce v každom roku predstavujú približne 48 % z celkových výdavkov rozpočtu obce, dlhodobé nevykonanie následnej finančnej kontroly v tejto oblasti (naposledy v roku 2010) a ani jej nenaplánovanie na prvý polrok 2015 je možné považovať za riziko nedosiahnutia cieľa finančnej kontroly (§ 4 zákona č. 502/2001 Z. z.). Aj keď mechanizmus vnútornej kontroly v obci je jasne zadaný, mal byť cieľavedomejšie využívaný. Zásadným dôsledkom vyššie uvedeného bolo a stále je, že takmer polovica výdavkov rozpočtu obce nebola v posledných štyroch rokoch vôbec pokrytá následnou finančnou kontrolou.

Vzhľadom na rozsah pracovného úväzku ako aj rozsah kontrolnej činnosti nie je možné považovať činnosť hlavného kontrolóra pre skvalitnenie kontrolného systému v obci za prínosné.

Odporúčania

- vyhotoviť úplné znenie zriaďovacej listiny ZŠ vzhľadom na množstvo dodatkov (päť), čím bude zabezpečená väčšia prehľadnosť uvedeného dokumentu,
- prehodnotiť pracovný úväzok hlavného kontrolóra z dôvodu funkčnosti kontrolného systému v rámci jeho pôsobnosti.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 21.05.2015

Mgr. Viera Kožová
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Vavrín Randa
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa 03.06.2015

Ing. Marián Plevko
starosta